

SZÁSZ JÁNOS

A VÁLASZTÁSRÓL

Az igazság tárgyszerű
BRECHT

Mindig választani kell,
leginkább gyakorlati dolgok között:
búzáat vetünk vagy árpat;
erre térünk, vagy arra vágunk át,
ha ismerőseinkhez sietünk;
színes vagy fehér inget vásárolunk;
kibernetikára adjuk-e fejünket,
vagy a költészetre.

Mindig választani kell,
leginkább szelíden vitatkozó
utak-módok között, de sokszor
egymásra vicsorgó ellentmondások
vonzterébe jutva: a fasizmus alatt
a becület és a barbárság,
az élet és a halál,
vagy csak a néma tiltakozás
és a fejbólintás között
(bármilyen bonyolult áttételek
során, látszatok ellenére vagy éppen
áldozatok árán)
kellett választani.

Mindig választani kell,
s akárhogy is, a választás
a gondolkodás útja a cselekvésig,
az elvont lehetőségtől
a gyakorlati valóságig.
Mindig választani kell.

Új társadalmi létezőmódot
választottunk, de továbbra is, percenként,
talán még álmunkban is, választanunk
kell a szocializmusra káros vagy
hasznos lehetőségek között.
Másfajta, vértelen harcra gerjesztő
ellentmondások vonzterébe jutva,
rövidebb lett az út a
gondolattól a cselekvésig,
a földtől a világűrre,
az embertelenségtől az emberig.
Mindig választani kell,
s még a legegyszerűbb dolgok között is
a szükséglet, a tapasztalat, az érdek
és a tudomány, vagy akár a szemmérték
s az izlés sugallatára választunk,
s így emberi mivoltunkra
szabjuk a lehetőségeket.
Az urnák előtt
a kommunistákat, nem a bürokratákat,
az önzetleneket és nem az önzőket,
a mindenfajta munkásokat és nem a
léhűtőket,
az atomfizikusokat, nem a jósnőket,
a nevető embereket és nem a sótlan
feszengőket,
az orvosokat és nem a diplomás
kuruzslókat,
a nyughatatlanokat, nem a legyintőket
választjuk —
vagyis a szocializmust.

MAJTÉNYI ERIK

SZONETT EGY FALRAGASZRA

Választási plakát az utcasarkon,
színei mintha szertehúzódnának —
tekintetem papíron, falon áthat,
s fölgomolyog egy negyvenhatos alkony.

Roskadó térdű kerítések vártak
fázós telkek s az ösvény közt kanyargón,
s fölfehérelt meszelő-vonta rajzon
őszi álma egy eljövendő nyárnak.

Mit őriztek azok a kerítések?
Deres rögöt, buckás, bogáncsos rétet...
De jelszavunkat hordva már kihúzták

Magukat kissé — persze nem úgy, mint e
palotasor, mely fényekkel behintve
szegélyezi tán ugyanazt az utcát.